

Oikeusministeriö

Viite: OM:n lausuntopyyntö 23.2.2021, VN/1201/2021

**LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE VANKEUSLAIN JA
TUTKINTAVANKEUSLAIN TUPAKOINTIA KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISESTA
ANNETUN HALLITUKSEN ESITYKSEN (HE 165/2020 vp) TÄYDENTÄMISESTÄ**

Oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa edellä mainitusta esitysluonnoksesta. Ministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä vankeuslain ja tutkintavankeuslain tupakointia koskevien säännösten muuttamisesta (HE 165/2020 vp). Esityksessä ehdotetaan säännöksiä täsmennettäväksi eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunnossaan 40/2020 vp esittämien valtiosääntöoikeudellisten huomautusten perusteella. Tupakointi ehdotetaan kiellettäväksi vankiloiden sisätiloissa, mutta vangeille ja tutkintavangeille varattaisiin mahdollisuus tupakoida ulkotiloissa. Lisäksi säädettäisiin vankien ja tutkintavankien oikeudesta tupakoinnista vieroittautumisen tukeen.

Esityksen mukaiset lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2022.

Esityksessä todetaan, että Rikosseuraamuslaitokselle aiheutuisi 2 miljoonan euron vuosittaiset kustannukset vankien tupakoinnin järjestämisestä ja valvonnasta suljetuissa vankiloissa. Tupakoinnin valvontaan ja järjestämiseen tarvittaisiin esityksen mukaan yhteensä noin 40 henkilötyövuotta, mikä tarkoittaisi 2-3 henkilötyövuotta jokaiseen suljettuun vankilaan. Tukitoimien toteuttaminen ehdotetussa, säännöksissä ja perustuslakivaliokunnan lausunnossa edellytetyssä laajuudessa aiheuttaisi esityksen mukaan Rikosseuraamuslaitokselle enimmillään 650 000 euron vuotuiset kustannukset vangeille järjestettävistä tupakoinnin lopettamisen tukitoimista. Vankiterveydenhuollon yksikölle todetaan aiheutuvan 250 000 euron vuotuiset kustannukset lopettamisen tukitoimista.

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksessä ei yksilöidä tarkempia mitoituserusteita edellä mainituille kustannusvaikutuksille. Esitykseen ei myöskään sisälly arvioita mahdollisuuksista kattaa muutoksista aiheutuvia resursointitarpeita esimerkiksi toimitilajärjestelyin ja toimintoja kehittämällä. Valtiovarainministeriö on aiemmissa asioissa koskevissa lausunnoissaan (21.4.2020, VN/14603/2019, 24.8.2020, VN/12368/2020) todennut, että asian jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon, että valituista toimintatavoista aiheutuvat kustannukset tulee kattaa valtiontalouden kehyspäätösten ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa. Ministeriö pitää keskeisenä, että esitykseen sisällytetään sen jatkovalmistelussa yksilöidyt kustannusten mitoituserusteet sekä arviot siitä, miltä osin esityksestä ja sen nyt tarkasteltavista täydennyksistä aiheutuvat toimintojen muutokset ja resursointitarpeet ovat katettavissa hallinnonalan sisäisin kohdennuksin ja esimerkiksi Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa

kehittämällä. Tämä on erityisen olennaista, koska esityksessä on kyse huomattavista, pysyvistä henkilöstölisäyksistä, jotka vaikuttaisivat jatkossa hallinnonalan kokonaishenkilöstökehyykseen.

Esityksen mukaan Rikosseuraamuslaitoksen ja Vankiterveydenhuollon yksikön määrärahojen riittävyttä on tarkoitus käsitellä vuosien 2022-2024 julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä. Valtiovarainministeriö toteaa, että mahdollisista lisäresursseista päätetään normaaliin tapaan kehys- ja talousarvioprosesseissa, joiden perusteella määrittyy myös tarve käsitellä esitys ns. budjettilakina.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Apulaisbudjettipäällikkö,
budjettineuvos

Annika Klimenko

Tiedoksi VM/BO (Inha, Taskinen)